

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av lagen om Statsgaranticentralen**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att ett stadgande om ändringssökande och verkställighet skall fogas till lagen om Statsgaranticentralen. Enligt detta stadgande får ändring inte sökas i Statsgaranticentralens beslut om beviljande av garanti eller ändring av garantivillkor. Dessutom skall besvär inte få anföras i ett ärende

där avgörandet huvudsakligen beror på en bedömning av beslutets eller åtgärdens ändamålsenlighet.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge

Om sökande av ändring i Statsgaranticentralens beslut och om verkställigheten av beslutet stadgas för närvarande i 12 § förordningen om Statsgaranticentralen (351/89). Enligt denna kan ändring inte sökas i beslut som utfärdas av Statsgaranticentralen. I beslut som meddelats i ersättningsärenden som gäller garantier beviljade med stöd av lagen om exportgaranti (479/62) eller lagen om statsgarantier för tryggnad av basråvaruförsörjningen (651/85) får ändring dock sökas på det sätt som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Ändring söks hos högsta förvaltningsdomstolen. Besvär kan dock inte anföras om högsta förvaltningsdomstolen då den träffar sitt avgörande blir tvungen att huvudsakligen bedöma beslutets eller åtgärdens ändamålsenlighet. Ersättningsbeslut får verkställas trots besvär.

Det finns inga stadganden om besvär över ersättningsbeslut som gäller andra garantier som beviljats av Statsgaranticentralen. Ändring i dessa beslut har sökts i allmän underrätt, om inte annat har överenskommit.

När Statsgaranticentralen beviljar garantier

är det fråga om ett rättsförhållande mellan Statsgaranticentralen och en finländsk eller utländsk juridisk person, t.ex. ett aktiebolag. Nedan kallas en sådan juridisk person garantitagare. Statsgaranticentralen utövar inte offentlig makt när den beviljar garantier eller på ansökan av garantitagaren beslutar om ändringar i villkoren för gällande garantier. Garantier ges som anbud och garantitagaren har möjlighet att besluta om han godkänner anbudet. En garanti eller en sådan ändring av villkoren som avses ovan kan således träda i kraft endast om garantitagaren samtycker till det eller har ansökt om det. Därför uppstår ett privaträttsligt rättsförhållande mellan Statsgaranticentralen och garantitagaren. I ersättningsbeslut som Statsgaranticentralen fattar i samband med garanti är det fråga om tolkning av villkoren i ett privaträttsligt förhållande, inte om avgörande av en förvaltningsrättslig fråga.

Den högsta domsrätten i förvaltningsrättsliga ärenden utövas enligt 56 § regeringsformen av högsta förvaltningsdomstolen och enligt 53 § regeringsformen utövas den högsta domsrätten i rättegångsmål av högsta domstolen. Allmänt forum i tvistemål som gäller privaträttsliga

rättsförhållanden är de allmänna underrätterna och domstolar för sökande av ändring är hovrätterna och högsta domstolen. Den besvärsväg som stadgas i 12 § förordningen om Statsgaranticentralen avviker från den normala besvärsvägen för privaträttsliga ärenden. Också besvärsförfarandet i ersättningsärenden som gäller olika garantier är de enhetligt. Ersättningsärenden som gäller export- och basråvarugantier är inte förenade med sådana särskilda synpunkter som talar för en avvikelse från den normala besvärsvägen i privaträttsliga frågor.

Om utövande av domsrätten i finsk rättsordning stadgas genom grundlag eller lag. Enligt gott lagstiftningsförfarande skall inte viktiga stadganden om domstolar och fördelningen av domsrätten utfärdas genom administrativa författningar, t.ex. förordningar. Eftersom det nu stadgas i en förordning om besvär över beslut som meddelats av Statsgaranticentralen, föreligger en brist i lagstiftningen. Denna bör avhjälpas genom att ett stadgande som reglerar sökandet av ändring i Statsgaranticentralens beslut fogas till lagen om Statsgaranticentralen.

2. Den föreslagna ändringen

I propositionen föreslås att en ny 16 a § fogas till lagen om Statsgaranticentralen. Enligt denna kan ändring inte sökas i Statsgaranticentralens beslut om beviljande av garanti och ändring av garantivillkor. När dessa beslut fattas bedöms huruvida företagets ekonomiska situation och de erbjudna säkerheterna talar för att staten skall ta risken eller för att villkoren skall ändras i det aktuella fallet. Det blir då nödvändigt att överväga den föreslagna risktagningens eller villkorsändringens ändamålsenlighet. Besvär skall inte kunna anföras t.ex. över ett beslut genom vilket garantitagarrens garantiansökan avslås. Det skall inte heller vara möjligt att anföra besvär i ett ärende där

avgörandet huvudsakligen beror på en bedömning av beslutets eller åtgärdens ändamålsenlighet. I praktiken betyder detta stadgande att tvister som gäller garantiersättningar skall avgöras i en allmän underrätt, om inte någon annan besvärsväg, t.ex. skiljemannaförfarande, har överenskommits i garantiavtalet.

Av den föreslagna ändringen följer att förfarandet för sökande av ändring i ersättningsbeslut som gäller olika garantier förenhetligas. I övrigt inverkar ändringen inte på det besvärsförfarande som för närvarande stadgas i förordning.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen grundar sig på ett förslag av Statsgaranticentralen och den har beretts som tjänsteuppdrag vid handels- och industriministeriet i samråd med Statsgaranticentralen. Utlåtande om propositionen har begärts av justitieministeriet. Anmärkningarna i justitieministeriets utlåtande har i mån av möjlighet beaktats i propositionen.

4. Propositionens verkningar

Den föreslagna ändringen beräknas inte ha några betydande ekonomiska eller organisatoriska verkningar i fråga om Statsgaranticentralens verksamhet. Ändringen medför inte heller något behov att utöka personalen.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om Statsgaranticentralen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen den 3 februari 1989 om Statsgaranticentralen (111/89) en ny 16 a § som följer:

16 a §

Ändringsökande och verkställighet

I beslut av garanticentralen om beviljande av garanti eller ändring av garantivillkor får ändring inte sökas genom besvär. Besvär får inte heller anföras, om avgörandet huvudsakligen beror på en bedömning av beslutets eller åtgärdens ändamålsenlighet.

Ersättningsbeslut som garanticentralen meddelat i fråga om garantier får trots att ändring har sökts verkställas på det sätt som bestäms närmare i de allmänna garantivillkoren.

Denna lag träder i kraft den
199 .

Helsingfors den 15 oktober 1993

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister Pertti Salolainen

